

60'ların, o masalsi dönemin halet-i ruhiyesi

Erkin Koray, 1997 yılında Roll dergisine verdiği röportajda 60'lı yılları şöyle değerlendiriyordu: "O Devirlerin bir elektrikli vardı. Devirlerde her yerde uyarda bir elektrik hâsıl oldu, bütün dünyayı kapladı, biz de büyük bir şans eseri o elektrige denk geldik. Şimdi gitti o elektrik."

Zeki Müren "Osman Paşa"yı simgeleyen kostümüyle. 1960 yılında Tepebaşı Bahçesi'nde, vatan türküsü kabul edilen "Olur mu Böyle Olur mu?"'yu mehter eşliğinde dinleyiciye sundu.

Bunları biliyor muydunuz?

SAZLI Cazlı Sözlük'ün 'B' harfinde "Bunları Biliyor muydunuz?" başlığında 60'lı yıllara dair minik anekdotlar vererek soruyor Derya Bengi:

- İstanbul'a James Baldwin'le buluşmaya gelen Marlon Brando'nun basın toplantısında "Hep gezip tozmakla ilgilenen Amerikan talebeleri, politikayla ilgilenen Türk talebelerinin faaliyetlerini yakından takip ettikten sonra bugün aynı yola girmistir." dediğini... (1967)
- Erol Büyükburç'un Linguafon plaklarıyla İngilizce, Fransızca, İtalyanca

ve Arapça çalıştığını... (1966)

■ Bodrum'da Neyzen Tevfik'in çocukluğunu geçirdiği evin Ahmet Yunt tarafından Neyzen Diskotek adıyla bir gece kulübüne dönüştürüldüğünü ve burada turistlere yerel müzisyenlerce Türk müziği çalındığını... (1967)

■ Şevket Uğurluer'in Beatles hakkında "Mükemmel bir topluluk. Fakat işin biraz fazla esnafık tarafına kaçıyorlar." dediğini... (1965)

60'lar... O her şeyin büyüğü bir dünyada yaşanmışçasına duru, sade ve özel olduğu yıllar. Ajda Pekkan'ın, Beatles'ın, Erol Büyükburç'un parladığı, giyimin-kuşamın ihtişamının çokça konuşulduğu yıllar. Derya Bengi yeni kitabı "60'lı Yıllarda Türkiye Sazlı Cazlı Sözlük: Dünya Durmadan Dönüyor"da okuru 60'lara götürüyor ve o masalsi dönemi, müziğin ışığında okuyucuya aktarıyor.

Dünya durmadan dönüyor, bir zaman makinesine atlayıp geçmişe gidebilme şansın olsa 50'ler, 60'lar ve 70'lerden hangisinde olmak isterdin? sorusunun bendeki cevabı 60'lar olurdu. 50'li yılların 60'lar için zemin hazırlanmış olduğu, 70'lerin ise kötü bir 60'lar taklidi olduğu

göz önünde bulundurulursa, 60'lar bu iki dilim arasında en lezzetlisi diyebiliriz.

Siyasi yönüyle bolca ele alındysa da gençlerin çiçek açtığı, modernitenin gündelik hayatın içine hızla yayıldığı, yeni sanat akımlarının bir bir ortaya çıktığı o masalsi dönemin kültürel anlamda değerlendirilmesine yeterince rastladığımız söylenemez. Ancak artık Derya Bengi sayesinde elimizde öyle bir kaynak var ki, bizleri o yılların sıkıcı griliğinden uzak, tarihin renkli detaylarına bir yolculuğa çıkarıyor. Geçen yıl "50'li Yıllarda Türkiye Sazlı Cazlı Sözlük: Şimdiki Zaman Belidir"le 50'lilerin türküsünü mırıldanan Bengi, **Yapı Kredi Yayınları** tarafından okuyucuyla buluşturulan yeni kitabında ise 60'ların ritmini tutuyor.

"60'lı Yıllarda Türkiye Sazlı Cazlı Sözlük: Dünya Durmadan Dönüyor"da yolculuk nerede başlarsa başlasın mutlaka müzikte son buluyor. Kronolojik bir sıralama yerine alfabetik sıra izleyen kitap tarihi gerçekleri

keyifle okunası kısa öyküler olarak sunuyor bizlere. Konuya dair haberler, plak kapakları, afişler, şarkı sözleri, kupürler, film replikleri, fotoğraflarla zenginleşen hikâyelerin bulunduğu 392 sayfalık kitabın, böylelikle arşiv özelliği taşıdığı da söylenebilir.

Dünya Dönüyor'dan Volage Volage'a

DERYA BENGİ
demetsarova@gmail.com

Bir insandan, bir akıma, oradan bir dansa, sonrasında bir şarkıya, bir harekete, bir kitaba dair, sazdan caza, cazdan saza, başlıklar altında toplanan hikâyeler, Aharfide Ajda Pekkan ile başlayıp, Z harfinde Zorba filmiyle son buluyor. Arada neler yok ki? Aşık İhsan'den, Beatles'a, Kızları da Alın Askere'den

My Way'e, Rolling Stones'dan, Tülay German'a, Kırk Beşlik, Otuz Üçlük, Fikir Müziği, kitaba da adını veren "Dünya Dönüyor"un aslı "Volage Volage" a kadar 200'e yakın konuyla lenensözlükte, Derya Bengi Jim Morrison'dan bir alıntıyla 60'ların önemini altını çiziyor. "Gelecekte insanlara çok güzel görüneceğimize inanıyorum. Çünkü o kadar çok şey değişiyor ki. Biz de bunu hayata geçiriyoruz." Bengi'ye göre Morrison geleceği gören bir kahin ve 60'lar başlıbaşına bir yüzyıla bedel... Sadece Batıda değil Türkiye için de o dönem büyük değişimlerin yaşandığı, gençlerin yeni ideolojileri benimsediği, şehirlerin köylerle, köylerin şehirlerle entegre olmaya çalıştığı, büyük göçlerin yaşandığı, sözün özü; umudun peşinden koşulan yıllar olarak tarihte yer alıyor.

Dönemin siyasi ikliminin ve gündelik hayatının harmanlandığı bu hoş sözlük, müziğin sadece notalardan ibaret değil, bütünüyle toplumsallıkla ilgili olduğuna güçlü bir ışık yakıyor. Türkiye'nin 60'lı yıllarının acısını tatışım müziği ana malzeme olarak kullanarak bol soslu bir lezzet sunuyor okuyucuya.

60'lı Yıllarda Türkiye Sazlı Cazlı Sözlük
Derya Bengi
YKY / 80 TL